

Yttrande

Dnr 19UN204-3
2020-02-11

Yttrande avseende Remiss från kommunstyrelsen - Policy för informationssäkerhet i Gävle kommun

Bakgrund

Noterbara förändringar jämfört med nuvarande informationspolicyn

Förslaget till revidering av informationssäkerhetspolicyn tydliggör en del centrala frågeställningar som saknas i den nuvarande informationssäkerhetspolicyn. Det är positivt att målen förtydligas, att roller och ansvars nämns samt att det konstateras att en uppföljning bör ske. Formuleringen kring vad som krävs för att kunna bli föremål för arbetsrättsliga åtgärder stärks genom att formuleringen 'eller övriga styrdokument' tillkommer. Utbildning Gävle anser att en precisering av vilka styrdokument som åsyftas behöver göras.

Uppföljning av den nuvarande informationssäkerhetspolicyn

Om någon uppföljning av den nuvarande informationssäkerhetspolicyn gjorts eller hur de av kommunstyrelsen antagna riktlinjerna tillämpats finns ingen information om. En sådan uppföljning borde redovisas som ett underlag i remissen.

Helt centralt är att uppföljningen av implementeringen av den nuvarande informationssäkerhetspolicyn finns med som ett underlag till remissen. I vilken uträkning den nuvarande policyn efterlevs samt hur resurserna används är avgörande för att förstå policyns omfattning. Det finns annars en överhängande risk att omfattningen av arbetet med implementeringen av policyn inte framgår samt att behovet av resurser underskattas.

Förslag till policy för informationssäkerhet

Policyns syfte

Det framkommer i avsnittet policyns syfte att respektive nämnd eller styrelse ska analysera behovet och eventuellt ta fram egna rutiner och riktlinjer utifrån policyn. Med tanke på vilka krav som ställs och med den tydlighet ansvaret fördelas borde policyn ställa krav på att rutiner och riktlinjer ska tas fram för respektive nämnd eller styrelse.

Om informationssäkerhet

Beskrivningen av informationssäkerhet är bra.

Mål för informationssäkerhetsarbetet

Målen är tydliga och väl avvägda. Den verksamhet som målen syftar till är dock väldigt omfattande.

Strategier för att nå målen

Klassificering av alla informationstillgångar

Det är ett väldigt omfattande arbete. Ett klart mindre omfattande arbete var den kartläggning av behandlingar av personuppgifter som gjordes i samband med att dataskyddsförordningen trädde i kraft.

Att det kommer utgå stöd i form av kompetens ifrån styrning och stöd Gävle kommer vara väldigt viktigt för Utbildning Gävles möjlighet att genomföra klassificeringen.

Leva upp till kraven för de internationella informationssäkerhetsstandarderna

Många av de åtgärder som ska genomföras handlar om övergripande kontroll inom områden som personal, driftsäkerhet för system, hantering av lagringsmedia, internrevision och fysiska lokaler. Givet hur Gävle kommun är organiserat betyder det att även om ansvaret för informationssäkerheten är fördelat på respektive nämnd eller styrelse finns det resurser och system som styr dessa områden som kommunstyrelsen ansvarar för. Utbildning Gävle gör med den bakgrunden bedömningen att kommunstyrelsens riktlinjer blir helt avgörande för Utbildning Gävles möjlighet att nå upp till kraven.

Upprätta, införa, underhålla och ständigt förbättra ett ledningssystem för informationssäkerhet ska göras av varje organisation, förstått som nämnd eller styrelse, som ska tillämpa det. Det finns således stora fördelar med ett samordnat kommunövergripande arbete. Utbildning Gävle gör bedömningen att utan ett samordnat kommunövergripande arbete kommer det vara väldigt svårt att nå upp till standarden.

Alla informationssäkerhetsincidenter följs upp

Polycyn specificerar inte till vem incidenterna ska följas upp till. Utbildning Gävle utgår därför att det hör samman med ansvaret och att det således är till respektive nämnd eller styrelse.

Utbildning Gävle menar att det är rimligt att informationssäkerhetsincidenterna följs upp på ett liknande sätt som personuppgiftsincidenterna.

Alla som omfattas av policyn har tillräcklig kunskap och förståelse för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter på ett säkert sätt

Utbildning Gävle uppskattar att det totalt sett finns ungefär 7000 medarbetare i Gävle kommun, varav cirka 3000 finns i de verksamheter utbildningsnämnden ansvarar för. Utbildning Gävle gör bedömningen att utan ett samordnat kommunövergripande arbete kommer det vara väldigt svårt att uppnå strategin.

Det är av särskild vikt att just denna strategi genomförs skyndsamt eftersom såväl nuvarande som föreslagna policy är tydlig med att anställda som bryter mot policyn riskerar arbetsrättsliga påföljder.

Tillämpningen av policyn ska ske med stöd av riktlinjer för informationssäkerhet och underliggande rutiner och instruktioner.

En stor del av förutsättningarna ges ifrån kommunstyrelsens riktlinjer och underliggande rutiner och instruktioner för de kommunövergripande verksamhetssystemen. Utbildning Gävle anser därför att ett kommunövergripande samarbete är det bästa sättet att genomföra strategin.

Roller och ansvar

Utbildning Gävle anser att i samband med att Kommunfullmäktige antar policyn behöver Kommunfullmäktige anslå lämpliga resurser för dess genomförande. Resurserna bör vara såväl personella som finansiella och kommer vara avgörande för att policyn kommer kunna genomföras.

I detta avsnitt framkommer att kommunstyrelsen kommer fastställa kommunkoncernens övergripande riktlinjer för informationssäkerhet. Utbildning Gävle anser att det i dessa riktlinjer behöver vara tydligt hur strategierna i policyn ska uppnås, med vilka resurser och med vilken tidsram.

Det är positivt att Gävle kommun har en informationssäkerhetssamordnare. Än mer positivt vore en mer detaljerad beskrivning av informationssäkerhetssamordnarens roll och framför allt mandat, eftersom det är avgörande för implementeringen av policyn. Vilka personella och ekonomiska resurser informationssäkerhetssamordnaren förfogar över bör framgå. Ett tydliggörande bör även ske av vilket stöd informationssäkerhetssamordnaren kommer kunna ge HR avdelningen och chefer att avgöra när policyn eller övriga riktlinjer avseende bryts på ett sådant sätt att det bör medför arbetsrättsliga påföljder.

Utbildning Gävle vill särskilt lyfta fram samtliga chefers roll och deras förutsättningar att genomföra policyn, uppnå strategierna och ta ansvar för informationssäkerheten i det dagliga arbetet. Det kommer krävas en fördjupad utbildningsinsats till cheferna. Utbildning Gävle föreslår att det i kommunstyrelsens riktlinjer för informationssäkerhet särskilt tas upp den tid och den utbildning som samtliga chefer ska få då det framstår som helt centralt för implementeringen av policyn.

Uppföljning och rapportering

Utbildning Gävle anser att det är helt avgörande att implementering av policyn och implementeringen av riktlinjen ingår i såväl uppföljningen som rapporteringen.

Utbildning Gävle menar att eftersom ansvaret så tydligt placeras på respektive chef i informationsledningssystemen och de internationella informationssäkerhetsstandarderna borde policyn kunna fastslå med vilken

frekvens en kommungemensam uppföljning ska ske och i vilket verksamhetssystem.

Omfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram en metodhandbok för systematiskt informationssäkerhetsarbete. MSB betonar såväl behovet av tillräckliga ekonomiska och organisatoriska resurser som ledningens mandat.

”Innan ni sätter igång behöver ni säkerställa att det finns förutsättningar att driva arbetet över tid. Informationssäkerhet är inte en engångsinsats utan kräver nödvändiga resurser både för införandet och efterföljande förvaltningsfas. Därför är det viktigt att ledningen alltid står bakom arbetet och att både ekonomiska och organisatoriska resurser finns tilldelade efter behov. Ämnets natur kräver också att ett antal nyckelfunktioner knyts till arbetet. Centrala roller som behöver involveras är till exempel dataskyddsbud, it-chef, it-säkerhetsansvarig, arkivarie, säkerhetschef, jurist, kvalitetsansvarig, verksamhetsutvecklare, processägare och kommunikatör. Införandet är i sig ett förändringsarbete och kommer att påverka arbetssätt och relationer mellan olika roller. Därför kan inte behovet av kommunikation och förankring under resans gång understrykas nog. En annan avgörande faktor är uthållighet – ha tålamod det är många olika trådar som ska knytas ihop. Och kom ihåg att inget är beständigt – arbetet är en konstant process med ständiga anpassningar och förbättringar” (Metodstöd för systematiskt informationssäkerhetsarbete – En översikt MSB1365 - mars 2019 s.7)

Utbildning Gävle anser att omfattningen av implementeringen av informationssäkerhetspolicyn är klart större än dataskyddsarbetet. Utbildning Gävle anser att implementeringen av policyn kräver att tillräckliga resurser avsätts.

Samordning mellan arbetet med informationssäkerhet och dataskyddsförordningen

Genomgående i policyn finns förtydliganden kring dataskyddsarbetet. Dessa överensstämmer med gällande lagstiftning inom området och gäller oavsett om det förtydligas i en kommunal policy eller ej. Är ambitionen i policyn att reglera även hur dataskyddsarbetet ska gå till bör det vara tydligare beskrivet.

Innehållsmässigt ligger dataskydds- och informationssäkerhetsarbetet nära varandra.

Utbildning Gävle anser att det är positivt att policyn konstaterar att det ska finnas flera utsedda kontaktpersoner för varje nämnd och styrelse. På så sätt undviks ett allt för omfattande ansvar för en enskild medarbetare.

Samordning av arbetet hos sektorerna

Det av stor vikt att resurserna till informationssäkerhetsarbetet fördelas till varje sektor utefter respektive sektors omfattning och förutsättningar.

Att det hos sektorerna skapas en gemensam samordnad struktur som på sikt kan integreras med säkerhetsarbetet i övrigt är ett lämpligt mål att sträva efter. Men då behöver det tydligt framgå att det är ambition.

Utbildning Gävle tolkar policyn som en ambition att samordna arbetet med dataskydd och informationssäkerhet. Erfarenheterna av det kommungemensamma dataskyddsarbetet är att det är tids- och resurskrävande samt fodrar ett tydligt mandat ifrån sektorsledningen. Eftersom informationssäkerhetsarbetet kommer kräva mer omfattande resurser än dataskyddsarbetet kommer även behovet av samordning öka.

Det finns uppenbara samordningsvinsterna mellan klassificeringen av informationstillgångarna och framtagandet av en processbaserad dokumenthanteringsplan och arkivredovisning. Utbildning Gävle menar därför att det är viktigt att kommungemensamma beteckningar och verksamhetssystem används, vilket kräver samordning.

Thomas Hartikainen
Sektorchef
Utbildning Gävle